

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Summae seu Manualis Doct. Navarri

Ávila, Esteban de
Azpilcueta, Martín de

Lvgdvni, 1609

§. II. quæ causæ excusent à restituendo simpliciter.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41656

tim, si possit statim. n. 66. Nec mittere alienum per nūtiū etiam fidelē, si de facto non reddatur Domino: quod locum habet, quando dominiū restituēdæ rei translatum fuit in restituētem, aliàs verò secus. n. 67. Et optimū consiliū erit, quòd persona illa petat syngrapham à creditore, & reddat creditori. n. 68.

Non excusat relinquere in testamento, si ipse potest statim restituere, nisi probabiliter credat, quòd hæres melius restituet. ca. 17. n. 68. c. 26. n. 29.

Qui non potest statim restituere, debet petere dilationem à creditore. cap. 17. n. 68. nō excusat quòd creditor non petat, si id faciat ob timorem etiā reuerentialē, vel ignorantiam debiti, excusat tamen si cessante metu, & ignorantia nō petat, tunc enim censetur concedere dilationem. n. 79.

*QVÆ CAVSÆ EXCV-
sent à restitutione simpliciter. §. II.*

EXcusat simpliciter à restitutione, Debiti Ecōdonatio, vel remissio liberalis, quāuis nulla sit illatio realis, vel verbalis debiti. n. 45. imo aliquando erit bonum consiliū illam non offerre. n. 76. Erit autem liberalis, si Dominus affirmet se remittere, nisi contrarium constet ex coniecturis. n. 46. & suffi-
cit

cit condonatio eius ad quem principaliter
pertinet cap. 18. n. 46.

Non sufficit inuoluntaria remissio, vt
quando creditor ideo remittit, quia debi-
tor affirmat nihil soluturum, nisi pro cen-
tum sit contentus quinquaginta. Secus verò
si diffidentia recuperandi debitum oriatur
ex alijs causis c. 17. n. 75.

Vt remissio debiti sit valida non requiri-
tur debitorem, habere volūtatem restituendi
requiritur tamē ad hoc vt nō peccet. n. 78.

Qui per mediatorem credit remissionem
esse liberalem excusatur; secus si postea re-
sciuerit fuisse coactam. n. 78.

Qui tenetur restituere rem in genere, non
excusatur à restitutione, quamuis res quam
habebat paratam ad restituendum, pereat
absque sua culpa. n. 80.

Qui tenetur restituere rem in specie ex-
cusatur à restitutione regulariter, si res illa
absque dolo & culpa periret ante moram,
neque etiam post moram, saltem in foro
conscientiæ, si sciretur quòd perinde periret
apud creditorem, ac penes debitorem, & hoc
siue deberet ex cōtractu, siue ex delicto: secus
tamen, si constaret, vel dubitaret, quòd ante-
quam reperisset, dominus vendidisset illam,
vel ea vsus fuisset. n. 81. non excusat dare vel
procurare aliquod beneficium Ecclesiasticū.

Excusat tamen quando officium est temporale, & titulus validus, quamuis in eo peccetur, non tamen excusat, quando concurrunt peccatum, & nullitas tituli. n. 81.

Excusat etiam impotentia, & ignorantia probabilis iuris, vel facti, & maxime iuris obscuri, quando doctores consulunt ei non teneri, non tamen excusat si solum consulit eos, quos credit sibi placita responsuros, alias non consulturus eos. n. 83.

Nec excusat ignorantia crassa, nec supina facti, vt quando emit ab eo, de quo merito credere debuit, rem, quam vendidit, esse furtiuum. n. 84. Nec ignorantia iuris clari. n. 84. Excusat tamen præscriptio canonica, id est, incepta, & continuata bona fide. n. 85.

Cessio bonorum in foro exteriori excusat quoad debita ex contractibus orta. Idem de debitis ortis ex delicto quoad interesse priuatum partis, non tamen quoad publicum: & tunc si non habet in pecunia, suat in corpore. Quod si debitor venerit in pinguiorem fortunam, non excusatur in foro interiori. n. 86.

Excusat impotentia restituendi sine periculo vitæ, & salutis. Si tamen voluerit restituere, non obstante hoc periculo, licitè poterit. n. 87.

Excusat impotentia restituendi sine amissionem

RESTITVTIO IX. §. X. 697

sione libertatis, & sine venditione sui ipsius.
nu. 88.

Item impotentia restituendi sine amissione fame, etiamsi fama sit modica, & res restituenda sit magni momenti, dummodo fama sit de bonis virtutum, & non de solertia, ingenio, scientia iurium, & aliis huiusmodi. n. 91.

RESTITVTIO. IX.

Quoad incerta.

Dona incerta dicuntur quando creditor dignoratur, vel quantitas eorū post debitā inquisitionem. n. 92.

Non est necesse, vt restitutio incertorum fiat per Episcopum, nec contrarium potest Episcopus præcipere. Sed potest se interponere in his casibus. I. quando debens restituere moritur sine hærede, & executore. II. Quando ille non vult restituere, & proceditur in iudicio contra illum. III. Quando non rectè distribuit. IIII. Quando res possidentur ab eo qui est vel fuit vsurarius manifestus. n. 92.

Pauper potest sua debita applicare sibi in partem vel in totum, maxime ex consilio confessarij. n. 93.